

INTERVIEW SCHAAKGROOTMEESTER ANISH GIRI

# Ster van het informatietijdperk

Zonder computer een nieuwe zet bedenken vindt Giri een slecht idee. 'Maar je moet nooit vergeten dat je tegen mensen speelt.'

Door Michiel de Hoog

En van de betere zetten ooit van Anish Giri, kwam in januari tijdens het Tata Steel-toernooi in Wijk aan Zee. Het was niet in zijn winstpartij tegen Magnus Carlsen, de nummer 1 van de wereld. Die partij maakte de Nepalees-Russische Giri even een beroemdheid. Maar schaaktechnisch was het niet zo bijzonder: Carlsen maakte een bizarre fout, en dat was dat. Elke schaker in Wijk aan Zee had die partij afge maakt.

Die ene zet kwam tegen Viswanathan Anand, de Indiase wereldkampioen. Zoals alle moderne schaakvernieuwingen, kwam deze zet uit de koker van een schaakcomputer. In de voorbereiding had Giri's trainer, Vladimir Tsjoetsjelov, hem gewezen op een zet die schaakcomputer Houdini als op-twee-na-beste inschaalde.

Dat was een zet die nog niet eerder was gedaan, volgens Giri omdat hij niet logisch lijkt. Tsjoetsjelov en hij verkenden de zet verder, en ontdekten dat hij meer voordeel gaf dan de twee zetten die Houdini vooraf hoger inschaalde. 'Meestal heeft de computer gelijk. De truc is om te vinden waar hij geen gelijk heeft.'

Bewust plaatste hij de pion snel op het beoogde vlak, zodat Anand wist: hij heeft hier over nagedacht, ik heb een probleem. Bij *De Wereld Draait Door* toonde Hans Böhm welke zet Giri in het eindspel had moeten doen om Anand te verslaan. Die zet had Giri gemist, waardoor het remise werd. Maar die ene zet die hij wel deed, vervult hem nog met trots.

Anish Giri (vorige week 17 jaar geworden), woont met zijn ouders en zusjes in een onopvallend huis in Rijswijk. De schoolboeken en de spelcomputer op zijn slaapkamer verraden zijn jeugd, maar als het over schaken gaat, klinkt hij volwassen. Op zijn website schreef hij over het geringere niveau van het WK vrouwen: 'De oorzaak daarvoor is misschien wel dat vrouwen slim genoeg zijn om te realiseren dat er veel belangrijkere dingen in het leven zijn dan schaken.'

In de woonkamer praat hij over zijn samenwerking met computers. Tegen de computer spelen doet hij niet: de computer wint altijd. Schaken, zegt Giri, is steeds meer een kwestie van voorbereiden met de computer.

'Je kijkt welke openingen je tegenstanders speelt, op Mega Database van ChessBase (een bedrijf dat schaaksoftware verkoopt, red.). Dan kijk je op Mega Database naar wedstrijden waarin diezelfde variatie is voorgekomen. Daarna zoek je met de *chess engine* (zoals Houdini, red.) naar mogelijkheden om betere zetten te doen. Ten slotte verken je zelf de verkregen suggesties.'

Voor Giri - die als *digital native* geen wereld zonder computers of internet kende - is het logisch om het primaat bij de computer te leggen. Zelf, zonder computer, een nieuwe zet bedenken? 'Het blijkt vrijwel altijd een slecht idee. Als het zo makkelijk zou zijn, dan had ie-



Anish Giri na zijn winst op Ruud Janssen tijdens het Nederlands kampioenschap schaken in Boxtel. Met nog één ronde te gaan kan Giri niet meer ingehaald worden door de concurrentie. Foto Martijn Beekman / de Volkskrant

“  
Spelers zijn flexibel geworden. Er zijn geen echte stijlen meer

mand het al eens gespeeld.'

Giri dankt zijn schaakcarrière waarschijnlijk aan de computer en het internet. Op zijn achtste verhuisde het gezin naar Japan, dat geen schaakcultuur heeft. Sites als de Internet Chess Club boden uitkomst. Dat is wat internet voor het schaken

betekende: ook als je opgroeit in een land zonder schaaktraditie - zoals Carlsen in Noorwegen - kan je elke dag snelle wedstrijden op niveau spelen. Het verklaart ook waarom er steeds meer piepjonge grootmeesters zijn.

'In Japan speelde ik alleen maar online. Terug in Rusland bleek tijdens toernooien dat ik veel beter was geworden. Dat kan alleen maar door internet komen.'

Sinds een jaar speelt hij minder online, en werkt hij vooral aan een openingstheorie, zoals alle topspelers. Dat betekent het bijhouden van alle nieuwe zetten, waarvan de analyse vrijwel direct voor iedereen beschikbaar is.

Live, zelfs. Als hij eind juli in Dortmund aantreedt op de Sparkassen Chess-Meeting, zal de halve schaakwereld online meekijken, en weten welke zet goed of slecht is. 'Schaken is als voetbal geworden. Ik kan voor

de tv tegen Robin van Persie schreeuwen dat hij had moeten passen in plaats van schieten. Maar nu kan dat ook in het schaken. Best raar.'

Ook Giri's 'nieuwteje' tegen Anand is direct opgenomen in het collectieve schaakbewustzijn. 'Je beheerst een openingsvariant feitelijk maar heel even. Ook kan een update van schaaksoftware een zet suggereren, die mijn zet tegen Anand teniet zou doen. Misschien werkte het alleen maar in die ene wedstrijd.'

De afgelopen weken stonden in het teken van het NK en 'Dortmund'. Op zijn bureau ligt *The Safest Grünfeld*, een in april verschenen boek over de Grünfeld-verdediging. 'Grünfeld' is de afgelopen jaren modieus, en dus moet hij mee. 'Spelers zijn flexibel geworden', zegt Giri. 'Er zijn geen echte stijlen meer.' Maar in een recent profiel in *The New Yorker* van Magnus Carlsen werd gesuggereerd dat Carlsen juist zo goed is,

Giri verovert voor de tweede keer Nederlandse schaaktitel

Anish Giri heeft voor de tweede maal de Nederlandse schaaktitel veroverd. In 2009 werd hij als 15-jarige nieuwkomer kampioen in een matig bezet toernooi, waaraan de gevestigde grootmeesters niet wensten mee te doen. Ditmaal was hij onbetwist de beste van een sterk tiental, waarin alleen Loek van Wely ontbrak.

In de beslissende fase van het toernooi in Boxtel ging het Giri steeds gemakkelijker af. Een serie van vier winstpartijen begon moeizaam met een zwaar bevochten zege op titelverdediger Jan Smeets. Nadat hij die hindernis had bedwongen, was de ban gebroken en leek het alsof zijn tegenstanders als vliegen op het licht afkwamen, zoals Lodewijk Prins het placht uit te drukken

Brandenburg en Swinkels legden hem in de twee weekendronden geen strobreed in de weg en gisteren had ook Ruud Janssen niets in te brengen tegen Giri. In matige stand besloot de hekkensluiter va banque te spelen met een uit nood geboren stukoffer. Giri weerlegde het moeilijke en besliste de partij in een flitsende tegenaanval.

Wie op 17-jarige leeftijd al tweemaal kampioen is, kan aan records gaan denken. Giri zou kunnen proberen de reeks van zes achtereenvolgende NK-overwinningen van Van Wely te verbeteren of zelfs op jacht kunnen gaan naar de twaalf nationale titels van Max Euwe. Maar waarschijnlijk heeft hij hogere ambities en is hij meer geïnteresseerd in succes in internationale toernooien. De eerste kans krijgt hij over drie weken in Dortmund.

Ook in het vrouwentoernooi is de strijd na de voorlaatste ronde beslist. Zhaoqin Peng voerde haar score op tot 8 punten uit negen, waarmee ze haar elfde achtereenvolgende titel veilig stelde. Het is een recordserie die waarschijnlijk nooit meer gebroken zal worden. Behalve dan door Peng zelf natuurlijk.

Gert Ligterink

omdat hij weinig met de computer werkt. Carlsen is daardoor een lastige tegenstander. Wat Giri daarvan vindt?

Even is hij stil - zeldzaam, want Giri praat snel en precies. 'Ik denk dat het gewoon komt omdat hij lui is. Er kan geen andere reden zijn.' Wel klopt het dat Carlsen beter moet spelen in het middenspel omdat hij zelden voordeel haalt uit de opening. 'Een nadeel kan een voordeel zijn. Maar als Carlsen zich beter zou voorbereiden, zou hij het schaken domineren zoals Kasparov.'

De computer is je vriend, maar je moet nooit vergeten dat je tegen mensen speelt, weet Giri. 'Vaak doe je een zet, waarvan je weet dat de computer zegt: dit is niet de beste zet. Maar ik weet dat alleen de computer dat ziet. De zet die hij het beste vindt, kan een mens wél verdedigen. Maar de zet die theoretisch niet de beste is, niet.'